

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábnál kevesebb sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a 10bb sorért
Hirdetések alkalmilag a legolcsóbb árért. Német nyelvű
Bélyegdíj minden külföldi bejuttatásért 30 kr.
Német nyelvű hirdetések költsége minden sorra 20 kr.
Hirdetések felvételére a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. Könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MAN H. Könyv. Irodájában is.
Név nélküli vagy névtelenül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adandók.

szám.
GYÉKE
A N° 4 gőzmalom
menyének.
raktárában.
trial értékben
s engedelmény nélkül
fizetés mellett.
al együtt.
100 kilo
és apró szemű 21.—
szépszerű 20.—
20.20
19.60
19.—
18.20
17.20
16.40
15.60
14.60
13.80
12.20
9.40
8.—
5.20
4.60
4.60
4.—
10.40
9.80
100 t.
100 t.
13.
tejsuly
veve:
85 kilo.
50
75

ES LAJOS
Közvetítő
HATÁSKÖRÜLETI
DEBRECZEN

OS
gnek, hogy
nyiségü
kendők
esi arnál

OS.
közönségnek
377. szám alatti
és kicsinyben
melletti saját
körébe vágó
sonkák,
szalámi,
minőségben és
retnek.
k
ettel:
i Imre.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve
Hét évre . . . . . 10 frt.—kr.
Fél évre . . . . . 5 —
Negyed évre . . . . . 3 — 50.
Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden
közlemény főcíme, Vezető-
név (Hirdetés), a szerkesztőségbe
bársonyos küldendő.
Előfizetheti helyben
TELEGDI, K. LAJOS és IJ.
OSÁTHY KÁROLY Könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
lamban KUTASI IMRE Könyv-
nyomdájában s a postahivatalok
úján.

Az utolsó ajándék.

(?) A szeretet ünnepe már a küszöbön van. Az emberek gyöngéd érzete, kiváló ünneppé emeli ezt s rendes szokássá lett, hogy ajándékokkal lepik meg egymást. Jó-e vagy rossz szokás, az nem tartozik ide, hiszen a gyarlóságot legyezni szokás s apró ajándékok erősítik a barátságot.

Ha igaz a közmondás féle, akkor nagyon erős lehet a kormány és nemzet közötti viszony, mert oly ajándékokkal halmozta el az utóbbi időben a Tisza kormány egész országunkat, melynek lekötő hatása évek múlva is nyilatkozni fog.

Csak hogy az a hatás olyan végtelen szomorú, hogy sirni fognak egykor és talán nem soká nem csak az utódok, de a jelenkor élő emberei is.

Évek sora óta nyerjük a kormánytól az ajándékokat s a tervszerűleg elbénított nemzet a kétségbeesés türelmével fogadja a nem kívánt, de rákötött ajándékokat, melyek valóban sokkal félelmeesebbek, mint képzelnünk lehet.

A képviselőház mostan már szünetel. A honatyák haza vonultak s kiki a saját otthonában élvezi a nyugalmat, a téli esték apró, de számos örömeit. Hát hiszen jól tessik, nincs semmi szavunk ellene, mert egyik fél kifáradhat a kormány szolgálatait támogatásában, a másik ellankadt a hosszú küzdelemben, melyet a kormány ellen folytatni kényszerítve van a nemzet jobb sorsa érdekében.

Titáni küzdelem az, melyet elismerés kísér, de fájdalom egyéb semmi sem!

Pedig a nemzet mennyire eped már, hogy megvalósuljanak azoknak nemes törekvései, a kik gátat akarnak vetni a kormány ama működése elé, melylyel lejtőre vitték a nemzet ügyeit s a melyen szédítő gyorsasággal fog a megsemmisítés örvényébe rohanni az ország népe annyival is inkább, mert megfoghatatlan könnyelműséggel segítik elő a kormányparti képviselők gondatlanságai.

Most is újabb adókkal lett a nép megterhelve; oly adóval, melyet a kormánypárt nem tart a népre nézve túlterheltek, de a mely még is oly jelentékeny, hogy elvisezése kipróbálja a nemzet fogó türelmét.

Évek óta halljuk hangoztatni, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállítottik államháztartásunkban; évek óta szentelgi a Tisza kormány, hogy az óriási deficitet elenyészteti s ime évről-évre súlyosb adókkal terhelhetik a népet, mely a kétségbeesés sötét megnyugvásával fogadja az atyáskodó kormány ajándékait.

Szörnyű ajándékok, a melyeknek úgy látszik se vége se hossza.

Vajon meddig tart ez? Mi meg vagyunk győződve, hogy nem soká út az utolsó óra és nehéz kimondani, de már kétségtelen, hogy az utolsó ajándékot nem kékí megadni a kormány nemzetünknek és ez az utolsó ajándék a koldusbot leendő s eljő az idő, a mikor bekövetkezik a szomorú helyzet, midőn a magyar nép nem találja fel a hazában honát!

Pusztulás, nyomorúság mint veszélyes pestis terjed hazaszerte. Az anyagi elszegényedés lidércz-nyomásképp nehezül a nemzet nagytömegére s a kormány nem gondol azzal, hogy a szenvedő népek kezét nyújtson és elvezesse arra az utra, a melyen az anyagi boldogulás reménye valószínű.

Beszélik, hogy a magyar nemzet nincs oly szivrázón nyomoru helyzetben, mely aggodásra adhatna okot! Boldog könnyen hívők, kik mindent rózsaszínű szemüvegen néznek! Csak mennének ki a nép közzé, csak éreznék az élet igazi súlyát, csak néznék meg, hogy mint lüktet a nemzet vére . . . akkor, akkor meg tudnák, hogy egy szörnyű létérti küzdelmet folytat a jobb jövőt kiérdemelt nép, mely óriási harcban a kétségtelenül vesztes fél csakis ő lehet! Szomorú dolog a mit vázolunk, de

sokkal szomorubb, hogy ez a való s már halljuk a kormány kopogtatását, melylyel az utolsó ajándékot nyújtja!

Feleljenek a történelem ítélőszéke előtt a következőkért!

— A német trónörökös Rómában. Megtörtént a nagy világtörténelmi esemény. A német császári trónörökös ma bevonult Rómába. Az eső elverte ugyan a külső pompa és ünnepélyesség nagy részét, de azért maga az esemény jelentősége nem szenvedett csorbát semmiben. Még sokáig magyarázni fogják ez ut valódi fontosságát a hivatalos és nem hivatalos írók. Tüntetés-e ez a látogatás a pápaság mellett vagy ellen? azt csak a jövő fogja kimutatni. Annyi bizonyos, hogy olasz részről mindenáron azon erőlködnek, hogy elhittessék a világgal, hogy e látogatásban a német császárság barátságát akarja kifejezni a Rómában egyesült Olaszország iránt. Másrészt azonban a Vatikánál is megtörtént Schlözer közvetítésével a megegyezés a pápánál teendő tisztelgésre nézve. Ez ügyben érdekesnek tartjuk felemlíteni az olasz lapok következő híreit: A Bersaglieri azt állítja, hogy Jacobini bíbornok azt követelte, hogy a német trónörökös ne tartson hivatalos bevonulást Rómába, ne szálljon a Quirinálba s mikor a pápához megy tisztelni, a porosz nagykövetségből induljon el. Schlözer a két első pontot hatáskörén kívül állónak mondotta; ellenben késznek nyilatkozott a harmadik pontra nézve illetékes helyen jelentést tenni. — A Voce della Verita azon nézetének ad kifejezést, hogy a pápa azért fogja fogadni a német trónörökös, habár ez a Quirinálban lesz szállva, mert a trónörökös protestáns. Az osztrák császárt mint katolikust ily helyzetben semmiesetre sem fogadná. — A Cap. Fracassa ismétli azon hírt, hogy a trónörökös római utja folytán az olasz királyi pár Berlinben fog látogatást tenni.

— A czopf. János főherceg tudvalevőleg fel fog mentetni a bécsi tábori katonái tanfolyamát s a XXV. hadosztály parancsnoksága alól s a linzei III. hadosztály vezényletét veszi át. Erre vonatkozólag a „P. LL.”-ban a következő érdekes megjegyzést olvassuk: „Egy Bécsből érkezett levél szerint az ottani katonai körökben nagy hajlandóság uralkodik igen sajnálattal magyarázni a főherceg áthelyezését Linzbe.” Aligha csalódnunk, ha e sajnálattal magyarázást „alatt azt értjük, hogy a főherceg-albarnagyot büntetéstül a multkor a bécsi tisztí kaszinóban tartott szabadelyű felolvasásért helyezik át Linzbe. Mindenesetre igen sajnálatos, hogy a régi czopf még mindig oly erős a hadseregben, hogy egy főhercegen is képes kifogni.

— Az új évi megváltásról. A m. kir. belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a következő körrendeletet intézte a hatáskörébe álló törvényhatóságokhoz, hatóságokhoz, főispánokhoz, a szegedi királyi biztoshoz s a fiumei kormányzóhoz. A budai és pesti jótékony nőegyletek, miként a korábbi években, úgy a közelgő újév alkalmából ezuttal is azon közös kérelemmel járultak hozzá, miszerint tennék intézkedéseket az iránt, hogy a központi, valamint az alantás hiv. hatóságok közegei az újévi üdvözlések megváltása, illetőleg az ezen üdvözlésekkel kapcsolatos költségeknek a nevezett jótékony egyletek által kifizetett czelokra leendő fordításra hivatalos uton felhívassanak. Azon kedvező eredmény, mely a lefolyt években kibocsátott hasonló felhívásaimat követte, készséggel indit az előterjesztett kérelemnek saját hatáskörömben való teljesítésére, ez alkalommal is kijelentvén, miszerint sem az alantás hatóságoktól s egyes tisztviselőktől, sem pedig más személyektől, aláírású ívek, levél- vagy névjegyküldés útján nyilvánítandó újévi üdvözléssel ezuttal sem várok, és sokkal szivesebben látánám, ha az illetők az ez uton megtakarítható összegeket, a helybeli jótékony nőegyletek által kibocsátott s az újévi üdvözlétektől mentesítő aláírású ívek útján az ezen egyletektől kifizetett jótékony czelra fordítanak. Azon meggyőződésben, hogy a törvényhatóság szives közreműködését az újévi üdvözlétek ily módon megváltása körül a jelzett jótékony czél előmozdítása érdekében mint eddig, úgy továbbra is nem fogja megvonni, egész bizalommal intézem a törvényhatóságokhoz azon felhívást, hogy a következő, vagy közvetve a kormányzata alatt álló tisztviselőket s más közegeket, hatóságokat, testületeket és intézeteket hasonló szellemű kijelentéssel ily irányban való eljárásra szólítsa fel. Végül értesítem a törvényhatóságokat, hogy ezen elhatározásomat a vezetés alatt álló királyi belügyminiszterium személyzetével is közöltem s a hatáskörömböz

tartozó hatóságokhoz hasonló értelmű felhívást intéztem.

— Az ipar törvény revisiója került szóba tegnap az országos iparegyesület ipartársulati szakosztályának ülésén. Az ipartársulati szakosztály a budapesti ipartársulatok küldötteiből alakul s így már alkotásánál fogva is legkevésbé képviseli a szabad szellemet. A javaslat intézkedéseit az iparos congressus vezetői a tegnapi gyűlésen kielégítőnek találták és az egész javaslatot mint olyant mutatták be, mely alkalmas az ipari közigazgatás nagy lendületet adni. A congressus ezen vezetőiával szemben csak kevés figyelembe vehető részről hallottunk ellenvetéseket, a melyeknek alaptalanságát Báth és Mudrony Soma mutatták ki. A tegnapi gyűlés, mint már jeztük, egy küldöttséget bizott meg, hogy tisztelegjen gróf Széchenyi Pál földművelés- ipar- és kereskedelmi miniszternek és támaszkodva annak régebbi ígéretére, kérje, hogy bocsássa a törvényjavaslatot az iparegyesület és szaktestületek véleményezésére elő. Eddig iparosaink nem győzték az ipartörvény revisióját minden alkalommal sürgetni, most hogy a kormány minél gyorsabban törvényerőre akarja emelni a javaslatot, meg akarják akasztani a munkát. Az ugyanis kétségtelen, hogy ha a kormány meghalgatja a szaktestületek véleményét, az időt fog igénybe venni és ezzel legalább egy-két hónap elteltik, ami azt eredményezheti, hogy a javaslat nem válhatnék meg ezen ülésszak alatt törvényvé.

— Az első erdélyi vasút igazgatósága miután meghatalmazottjai a közlekedésügyi és a pénzügyminiszterium képviselőivel újból hosszabb ideig tanácskoztak, tegnap este tartott ülésében beható tárgyalás után a kormánynak a vasút államosítására vonatkozó proposícióit elfogadta, a hivatalnokok átvételére, illetve végkielégítésére irányuló rész kivételével. E szerint a részvények 66 év alatt fognak bevéltetni. Az igazgatóság elhatározta, hogy az igazgatóság elnökségét felhatalmazza, miszerint ezen egy pont iránt a kormánnyal további tárgyalásokat folytasson és azok eredményét a legközelebbi január 10-én tartandó igazgatósági ülésen terjeszse elő. Tekintve, hogy egyedül az igazgatóság felelős a részvényesek közgyűlésének a vasút üzeme iránt is, az tzennek nek a magyar államvasutak részéről leendő átvételéről a közgyűlés határozathozatala előtt nem lehet szó, habár az üzem január 1-től kezdve az állam számlájára vezetettik is oly módon, hogy a kormány a számviteli ügy ellenőrzésére egy számvevő hivatalnokot rendel.

— Külföldi hírek. Hong-Kongból jelentik, hogy Soh-Tay felé 6000 emberből álló francia csapat és egy ágyúzásadokból és csajkákból álló kisebb hajóraj indult. A csapatok Son-Taytól 7 mérföldnyire szálltak partra és minden ellentállás nélkül táborítottak. Az ellenség számát 20,000 főre becsülik. Ha Noi őrsége jelenleg 4 századból áll. — Madridból a megerősítést nyer az a hír, mely szerint Alfonz spanyol király a tél folyamán Rómába utazik. — Grévy a köztársaság elnöke, aláírta Millotnak a tonkingi csapatok főparancsnokává való kinevezését. Millot parancsnoksága alatt Nigrier és Briere de l'Isle tábornok fognak állani. — A Vöröstengeren vesztelő török ágyúzásadok parancsnokait utasították, hogy távozzanak el az egyiptomi partvidékről s csak az arab partvidékre ügyeljenek, mert ott folyvást terjed a lázadás.

A függetlenségi párt.

Mocsáry Lajos, pártunk kitűnő vezetője az „Arad és Vidéke” cz függetlenségi párti napilaphoz azon alkalomból, hogy megnagyobodott, levelet intézett, melyet a következőkben közlünk: „Nehéz munkát végzünk mindannyian, kiknek éppen ebben a silány korszakban mérte ki a sors a tevékenység terét. Erős meggyőződés és erős kötelességérzet kell hozzá, hogy a küzdelem egyhangúsága mellett el ne lankadjunk. Hanem hát úgy látszik, nekünk, magyarokul már rendeltetésünk az, hogy nemzeti életünk éveken, sőt évtizedeken át veszteljen, azután egyszerre nagy szökellésben s eredményekben bő aratásban nyilvánul a comprímált erő. Bizzunk benne, hogy lesz ismét s ennek reményében teljesítsük kötelességünket. A dolgok mostani rendjének kerete még fennáll mereven, ridegen, de nem erősen többé, mert alá van aknáva az általános meggyőződés által, hogy ezt így sokáig vinni lehetetlen. Ez a közönségi rendszer nem állami lét, nem igazi ország a hazugság ország az; a behozott különféle institúciók nem a nemzetünk geniusához illők és mindenképp lött nem a mierenyünkhöz va-

lók. Az 1867-diki államölcsesség teljesen csúttörtököt mondott; hiába beszélte Andrassy Gyula a közönségi korszak kezdetén, hogy a magyar nemzetnek minden vágyai teljesültek, hogy Magyarország sohasem volt ily szabad és független; és hiába erőlködik még most is elhittetni velük Jókai Mór, hogy boldogok vagyunk: nem hiszi senki s az ország nagy közönségének rétegeibe mélyen behatolt elégetlenség se neki eloszlatni nem képes.

Érdekes vallomások is kezdenek már hallatszani; nagyfontosságú volt az, melyet a nem rég lefolyt országgyűlési adóügyi vitában Möriz Pál képviselőtől hallottunk, midőn egy személyes kérdésben tett rövid nyilatkozata alkalmával a szólás hevében kicsuszott tőle azon mondas, hogy nem a mostani kormány kezelése hozta létre a rossz pénzügyi helyzetet, az 1867-bel elváltalt osztrák államölcsőség, meg a 800 ezer főnyi létszámában felállított közös hadsereg volt az különösen, a mi hádjárat kezdetben megrongálta az ország pénzügyi helyzetét.

Elemi erővel fog előtérbe lépni helyzetünk nyavalyás voltának fölismerése előbb-utóbb, ebben semmi kétség nem lehet, de nekünk, a függetlenségi pártnak feladatunk megmeutetni a nemzetet az elfajultságtól; ébren kell benne tartanunk a képeséget, az erélyt arra, hogy eslekedni tudjon majd a főfő ismeres követeleményeikhez képest.

Tőlünk várják ezt a hazafiak pártkülönbőség nélkül s a nemzet fiait kétségbeesés fogja el, ha széttűlni, felbomlani, vagy összezsugorodni látják a függetlenségi pártot. Nehez gond epezi azonban különösen hiventek ama sok kellemetlenség, vizsálly s mőndük ki egyenesen — botrány miatt, mely pártunk körében az újabb időkben előfordult. Ne tulajdonítsanak e bajoknak tulságosan nagy fontosságot; ne feltessék ezt a pártot, birtokában van e egy oly talizmánunk, egy oly különlegességnek, melylyel nálunk a többi pártok nem bírnak s ez a tiszta elv, a világos program s a szilárd meggyőződés; oly erje van ennek hogy lehetetlen teszi e part elsüllyedését. És látjuk azt a törtenelemből, hogy az egészséges és termékeny elveknek, az igazságnak diadalát nem akadályozta meg az, hogy zászlótörők közét egyenletlenség támadt s harcossai gyarkon egymás ellen fordították fegyvereiket. A kereszténység, a mint tagabb küzdeletrre lépett, csakhamar elvesztette eredeti eszményi tisztaságának zomancát, nyomorult szövetségességgel utatva, üldözéssel botránkoztatva a világot. A reformáció csakhamar szektákra szakadozott s az 1789 diki francia forradalom Saturnusként ette saját gyermekeit; de mind ez nem gátolta meg egyiket sem abban, hogy teljesítse nagy rendeltetését.

Bizzunk mi is ügyünk szentségében, ne lankasson a küzdelem hosszúsága, egyhangúsága; teljesítsük kötelességünket, kiki saját körében. Mocsáry Lajos.

Közgyűlés.

1883. december 22-én szombaton d. e. 9 órakor a városháza nagytermében rendkívüli városi bizottsági közgyűlés leendő, melynek tárgyai:

1. Miniszteri intézmény, mely szerint a serteshizláló-társulat kéreése tárgyában hozott közgyűlési határozat jóváhagyott.
2. Ugyanaz, melylyel a helyben székelő állambíróóságok lakbéré címzém megszavazott évi segély iránti határozat megerősítetett.
3. Ugyanaz, mely szerint a debreczen-nánásivasutra nézve az építési engedély megadatott.
4. Ugyanaz, melylyel a központi választmány megalakítása elrendeltetik.
5. Tanács előterjesztés, mely szerint a jövő évre szóló közközltségvetés megállapítás végett bemutatattik.
6. Igazoló választmány jegyzőkönyve a legtöbb adótfizető biz. tagok névjegyzékével.
7. Igazoló választmány újra alakítása.
8. A nyugdíjintézet pénzalapját ellenőrző bizottságba 5 tagnak választása.
9. A gyámpénztárra vonatkozó újonnan átalakított szabályrendelet.
10. A gyámpénztár 1882. évi számadása azon évi mérleggel együtt.
11. A városgazdai felülvizsgált 1880. évi számadás felmentési véleményével.
12. Országos kiállítás ügye.
13. Tanács végzés a bevehetetlen régi legelőadó követelések törlése iránt.
14. Csongrád megye tudósítása székelyeknek Szegvárról Szentestre lett áttételéről.
15. Polgárosítás iránti kérvények. Debreczen, 1883. decz. 17.

Simonffy Imre, kir. tanácsos polgármester.

